Č.j. S 148/04 – 1554/05-OHS V Brně dne 7. února 2005

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 148/04 zahájeném dne 18. října 2004 z vlastního podnětu podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, společností ISPAT NOVÁ HUŤ a.s. se sídlem Vratimovská 689, Ostrava – Kunčice, PSČ 707 02, IČ 45193258, zastoupenou na základě plné moci Mgr. Ing. Ludvíkem Juřičkou, advokátem advokátní kanceláře Ambruz & Dark, advokáti, v.o.s., se sídlem náměstí Svobody 20, Brno, PSČ 602 00, ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto

r o z h o d n u t í :

V souladu s ustanovením § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, se správní řízení **z a s t a v u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel podnět společnosti OSINEK, a.s., se sídlem Ruská 56, č.p. 397, Ostrava-Vítkovice, PSČ 706 02, IČ 00012173 (dále jen „Osinek“), zastoupené na základě plné moci Mgr. Ing. Petrem Severou, LL.M., advokátem advokátní kanceláře Weil, Gotshal & Manges v.o.s., se sídlem Křížovnické nám. 1, Praha 1, PSČ 110 00 podaný ve věci nepřiměřeně vysoké ceny tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaného společností VYSOKÉ PECE Ostrava, a.s., se sídlem Ostrava – Kunčice, Vratimovská 142, IČ 25352954 (dále jen „VPO“). Šetřením podnětu Úřad zjistil, že u ceny tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaného společností VPO došlo v I. čtvrtletí 2003 oproti IV. čtvrtletí 2002 k jejímu navýšení a ke značnému růstu

v průběhu roku 2004. S cílem zjistit příčiny růstu ceny tekutého surového ocelárenského železa VPO v předmětném období provedl Úřad analýzu vývoje jeho výrobních nákladů. Na základě této analýzy bylo zjištěno, že nárůst ceny tekutého surového železa byl zapříčiněn především výrazným růstem cen vstupních surovin dodávaných majoritním vlastníkem společnosti VPO - společností ISPAT NOVÁ HUŤ a.s. (dále také jen „INH“), a to **železných rud a koksu**, které se na výsledné ceně tekutého surového železa podílejí více jak 85 %. Úřad se proto ve svém předběžném šetření zaměřil na vývoj cen těchto komodit a na základě zjištěných skutečností zahájil dne 18.10.2004 z vlastního podnětu správní řízení s účastníkem řízení společností ISPAT NOVÁ HUŤ a.s. se sídlem Vratimovská 689, Ostrava – Kunčice, PSČ 707 02, IČ 45193258, ve věci možného porušení § 11 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Možné porušení § 11 odst. 1 zákona bylo spatřováno v tom, že společnost INH, aniž k tomu byly ospravedlnitelné důvody, navýšila ceny vstupních surovin pro výrobu tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaných společnosti VPO, čímž došlo k navýšení cen tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaného společností VPO ostatním odběratelům. Předmět správního řízení byl dopisem Úřadu č.j. S 148/04 – 7865/04-ORP ze dne 22.12.2004 (spis list č. 440 - 441) zpřesněn, a to tak, že možné porušení zákona bylo spatřováno v tom, že společnost INH bez objektivně ospravedlnitelných důvodů navýšila v roce 2003 a průběžně navyšovala v roce 2004 ceny železných rud (koncentráty, kusové pelety, aglorudy) a vysokopecního koksu dodávaného společnosti VPO, čímž došlo k navýšení cen tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaného společností VPO na začátku roku 2003 oproti cenám na konci roku 2002 a průběžnému navyšování cen tekutého surového železa v průběhu roku 2004.

V souladu s § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, bylo účastníku řízení dne 21.1.2005 umožněno seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim, popřípadě navrhnout jejich doplnění. Účastník řízení svého práva využil, přičemž k jeho námitkám se Úřad vyjadřuje v části rozhodnutí Vyjádření účastníků řízení k podkladům rozhodnutí.

Charakteristika účastníka řízení a dalších soutěžitelů

Účastníkem řízení je společnost ISPAT NOVÁ HUŤ a.s. zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Ostravě, oddíl B, vložka 297, den zápisu 22.1.1992, se sídlem Vratimovská 689, Ostrava – Kunčice, PSČ 707 02, IČ 45193258. INH vznikla v roce 1992 jako akciová společnost transformací společnosti NOVÁ HUŤ, s.p. K 31.1.2003 došlo k prodeji významné části společnosti INH nadnárodní společnosti LNM Holdings N.V., Penstraat 105, Curacao, Nizozemské Antily (dále jen „LNM“). Společnost LNM byla převzata společností Ispat International N.V., jejíž název se v současnosti změnil na Mittal Steel Holdings N.V. (dále jen „Mittal Steel“). K datu 1.10.2004 vlastnila společnost LNM ve společnosti INH rozhodující podíl ve výši … %.

INH je hutním kombinátem zabývajícím se kromě hutní výroby rovněž strojírenskou výrobou. Výrobní činnost společnosti je zaměřena zejména na zpracování surového železa a oceli a hutní druhovýrobu. Největší podíl hutní výroby tvoří dlouhé a ploché válcované výrobky a výroba ocelových trubek. Strojírenská výroba produkuje z největší části důlní výztuže a silniční svodidla.

V rámci restrukturalizace a privatizace hutních závodů v ostravském regionu, zejména v souvislosti s ukončením vysokopecní výroby ve společnosti VÍTKOVICE STEEL, a.s. (dále

jen „Vítkovice Steel“), byla od 1.1.1997 ze společnosti INH vyčleněna v celém rozsahu výroba surového železa do společnosti VPO. Společnost VPO byla původně založena jako společný podnik pro výrobu surového železa společností Vítkovice, a.s. a INH. Společnost Vítkovice, a.s. postupně ve VPO svůj podíl ztratila. V současnosti vlastní ve společnosti VPO podíl … % společnost INH a podíl … % společnost LNM (nyní Mittal Steel).

VPO jako výrobce surového železa dodává tekuté surové ocelárenské železo společnosti INH a společnosti Osinek, od 1.2.2005 přímo společnosti Vítkovice Steel. Společnost INH odebírá přibližně 3/4 objemu produkce VPO a společnost Osinek 1/5 - 1/4 produkce VPO. Společnost VPO zároveň vyrábí pevná ocelárenská a slévárenská železa, jejichž výroba v roce 2003 představovala cca … % rozsahu celé výroby. Suroviny pro výrobu surového ocelárenského železa (zejména koks, železné a manganové rudy, energie) nakupuje společnost VPO výlučně od svého majoritního vlastníka, společnosti INH. Železné a manganové rudy zajišťuje INH pro VPO externím nákupem. Vysokopecní koks dodává INH společnosti VPO především z vlastní výroby ze závodu 10 Koksovna – tzv. **interní koks**. Cca … % dodávaného koksu INH pro VPO nakupuje z externích zdrojů – tzv. **externí koks**.

Druhý významný odběratel tekutého surového ocelárenského železa vyráběného společností VPO, pro jehož výrobu dodává INH hlavní surovinové vstupy, je společnost Osinek. Ta byla založena v roce 1990 Fondem národního majetku České republiky jako jediným zakladatelem a vlastníkem a s účinností od 1.4.2000 byla pověřena řízením peněžních toků souvisejících s provozními aktivitami společnosti VÍTKOVICE, a.s. Na společnost OSINEK přešlo dne 29.3.2002 98,96 % akcií společnosti VÍTKOVICE STEEL, a.s., která vznikla dne 7.3.2001 jako dceřiná společnost VÍTKOVICE, a.s. Hlavním předmětem činnosti společnosti VÍTKOVICE STEEL, a.s. je hutní výroba tlustých plechů a profilů. Společnost Osinek v současnosti zajišťuje pro společnost VÍTKOVICE STEEL, a.s. nákup vstupních surovin a prodej hotové produkce. Dne 13.1.2004 vyhlásila společnost Osinek na základě usnesení vlády České republiky č. 1127 ze dne 16.11. 2004 na prodej své majetkové účasti ve společnosti Vítkovice Steel veřejné výběrové řízení.

Pro porovnání vývoje cen tekutého surového ocelárenského železa a hlavních vstupů pro jeho výrobu využíval Úřad také údaje dalšího významného českého hutního výrobce, společnosti TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. (dále jen „Třinecké železárny“) a společnosti MORAVIA STEEL, a.s. (dále jen Moravia Steel“). Pro pochopení jejich vzájemných obchodních vztahů jsou uvedeny také základní údaje o těchto společnostech.

Třinecké železárny jsou dalším významný hutním podnikem v České republice. Jedná se o výrobce s uzavřeným hutním výrobním cyklem. Jeho hlavní výrobní program tvoří dlouhé válcované výrobky. V rámci integrovaného hutního procesu si Třinecké železárny zajišťují v převážné míře vlastní výrobou vysokopecní koks a výrobu tekutého surového ocelárenského železa ve vlastních vysokých pecích. Zbývající část vysokopecního koksu dodává Třineckým železárnám společnost Moravia Steel, která je jejich majoritním vlastníkem.

Společnost Moravia Steel je obchodní společností, která pro Třinecké železárny zajišťuje nákup surovin pro jejich výrobu, zejména železných a manganových rud a části vysokopecního koksu a zároveň zajišťuje prodej veškeré jejich produkce.

Relevantní trh

K tomu, aby bylo možné jednání společnosti INH posoudit z hlediska zákona, je třeba vymezit relevantní trh, na kterém se účinky jednání společnosti INH projevují. Dle ustanovení § 2 odst. 2 zákona je relevantním trhem trh zboží, které je z hlediska své charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

Věcné vymezení relevantního trhu

Úřad v rámci správního řízení zkoumal jednání společnosti INH v oblasti dodávek železnorudných surovin a dodávek vysokopecního koksu. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o dodávky zcela odlišných a nezaměnitelných komodit, Úřad pro účely správního řízení vymezil dva věcně relevantní trhy.

Železné rudy

Železnorudné suroviny se dodávají formou kusových aglorud, pelet (jedná se o krystalické sbalky železné rudy), železnorudných koncentrátů, případně ve formě aglomerátu. Aglomerát je směs drobných železných rud, aditiv a dalších přísad, která proběhla spékacím procesem. Integrované závody si jej většinou na rozdíl od ostatních výše vyjmenovaných železnorudných surovin vyrábějí samy. Protože pro výrobu tekutého surového železa se používají všechny uvedené druhy železnorudných surovin, je možno jejich dodávky pro účely správního řízení považovat za jeden souhrnný trh se železnou rudou. Česká republika nedisponuje nalezišti železných rud, železnorudné suroviny je tedy nutné pro potřebu hutní výroby dovážet výhradně ze zahraničí. Pro hutní výrobu v České republice jsou železné rudy nakupovány hutními výrobci buď přímo v zahraničí nebo od českých dovozců. Ve správním řízení jsou posuzovány ceny dodávek železných rud jejich konečnému zpracovateli, společnosti VPO, proto Úřad pro účely tohoto správního řízení vymezil relevantní trh **po stránce věcné** jako **trh dodávek železných rud jejich konečným zpracovatelům**.

Vysokopecní koks

Koks vzniká pyrolýzou černého uhlí při vysoké teplotě. Pro výrobu koksu se používá černé uhlí, pokud možno s nízkým obsahem síry a vhodnými vlastnostmi pro koksování. Dle fyzikálních a chemických vlastností se rozlišuje několik druhů koksu, přičemž vysokopecní a slévárenský koks jsou koksy vysoké kvality. Jako doplňkové palivo se při výrobě tekutého surového železa v menším rozsahu používají také méně kvalitní druhy koksu – ořech a hrášek. Vysokopecní koks plní ve vysokých pecích především úlohu redukčního činidla. Funguje rovněž jako nosný a výplňový materiál, kterým plyn cirkuluje ve sloupci vysokopecní vsázky.

Vysokopecnímu koksu je blízký svými vlastnostmi slévárenský koks. Oproti vysokopecnímu koksu se liší zejména vyšší pevností a nižší otěruvzdorností. Vzhledem k jeho vyšším kvalitativním vlastnostem, lze slévárenský koks použít i při výrobě tekutého surového železa. Oproti tomu vysokopecní koks není bez úpravy technologie slévárenského procesu v plném rozsahu pro tavení litin použitelný.

Při porovnání cenové úrovně vysokopecního a slévárenského koksu bylo zjištěno, že v roce 2003 a předchozích obdobích byly ceny slévárenského koksu o cca 20 % vyšší oproti cenám vysokopecního koksu. V roce 2004 se ceny slévárenského a vysokopecního koksu vyrovnaly. Prudký cenový růst vysokopecního koksu byl v roce 2004 zapříčiněn celosvětovým výrazným převisem poptávky po vysokopecním koksu nad jeho nabídkou. I když v roce 2004 došlo k cenovému vyrovnání vysokopecního a slévárenského koksu, v roce 2003 a minulých obdobích vysokopecní a slévárenské koksy cenově zaměnitelné nebyly.

Vzhledem k nemožnosti nahradit ve slévárenské výrobě bez určité úpravy technologie slévárenský koks vysokopecním koksem nepovažuje Úřad vysokopecní a slévárenský koks ve smyslu § 2 odst. 2 zákona za **vzájemně zastupitelné** zboží. Vzhledem k tomu Úřad vymezil pro účely tohoto správního řízení relevantní trh **po stránce věcné** jako **trh dodávek vysokopecního koksu jeho konečným zpracovatelům**.

Geografické a časové vymezení relevantních trhů

Železné rudy

Železnorudné suroviny jsou celosvětově obchodovanou komoditou. Na území České republiky je však železná ruda dodávána hutním výrobcům především dvěma českými subjekty, a to v případě společnosti VPO společností INH a v případě Třineckých železáren společností Moravia Steel. Vzhledem k tomu, že výrobcům tekutého surového železa na území České republiky nedodává dlouhodobě železnorudné suroviny žádný zahraniční subjekt přímo, vymezil Úřad relevantní trh **po stránce geografické**, přesto, že se jedná o mezinárodně obchodovanou komoditu, pro věcně definovaný relevantní trh dodávek železných rud jejich konečným zpracovatelům jako **trh celostátní**.

Vysokopecní koks

Vysokopecní koks si velká část hutních závodů v rámci integrovaného výrobního procesu vyrábí sama. Největším výrobcem vysokopecního koksu v České republice je společnost INH, která jej dodává společnosti VPO. Dalším významným výrobcem vysokopecního koksu v České republice je společnost Třinecké železárny, která jej vyrábí pouze pro vlastní potřebu. Část vysokopecního koksu na trh České republiky dodává také společnost OKD, a.s., člen koncernu KARBON INVEST, a.s. (dále jen „OKD“). Menší část spotřeby pro hutní výrobu je také importována ze zahraničí, zejména z Polska. Vzhledem k tomu, že konečná spotřeba vysokopecního koksu je v rozhodující míře kryta tuzemskou produkcí, resp. dodávkami domácích výrobců, vymezil Úřad relevantní trh dodávek vysokopecního koksu jejich konečným zpracovatelům po **stránce geografické jako trh celostátní**.

Z **hlediska časového** se v případě obou dvou výše uvedených relevantních trhů jedná o **trhy trvalé,** charakterizované průběžnými dodávkami železných rud a vysokopecního koksu dle nasmlouvaného množství a požadavků odběratelů.

Postavení společnosti INH na relevantních trzích

Podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona má dominantní postavení na trhu soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích. Podle odstavce 2 téhož

ustanovení zákona Úřad posuzuje tržní sílu podle hodnotového vyjádření zjištěného objemu dodávek nebo nákupu na trhu daného zboží (tržní podíl) dosaženého soutěžitelem nebo soutěžiteli se společnou dominancí v období, které je zkoumáno podle tohoto zákona a podle dalších ukazatelů, zejména podle hospodářské a finanční síly soutěžitelů, právních nebo jiných překážek vstupu na trh pro další soutěžitele, stupně vertikální integrace soutěžitelů, struktury trhu a velikosti tržních podílů nejbližších konkurentů. Nebude-li pomocí těchto ukazatelů prokázán opak, má se za to, že dominantní postavení nezaujímá soutěžitel, který v relevantním období dosáhl na trhu menší než 40 % podíl.

Železné rudy

Dle zjištění Úřadu jsou jedinými přímými dodavateli železnorudných surovin výrobcům tekutého surového železa společnosti INH a Moravia Steel. INH dodává železné rudy společnosti VPO a Moravia Steel společnosti Třinecké železárny. Kromě INH a společnosti Moravia Steel se obchodováním se železnými rudami na trhu České republiky zabývají i jiné obchodní společnosti. Významnější objem dodávek v roce 2003 realizovaly společnosti METALIMEX a.s. a ALTA, a.s. Tyto společnosti však dodávaly železné rudy zejména společnostem INH a Moravia Steel, které je dále dodávali společnostem VPO a Třinecké železárny. Množství jejich dodávek těmto společnostem je tedy již zahrnuto v dodávkách společností INH a Moravia Steel. Na základě výpočtu tržních podílů Úřad dospěl k závěru, že společnost INH zaujímala na trhu dodávek železných rud jejich konečným zpracovatelům v roce 2003 i v 1. polovině roku 2004 dle objemu dodávek v množstevním vyjádření podíl … % (výpočet podílů označen jako obchodní tajemství – spis list č. 563.1).

Vysokopecní koks

Největším výrobcem vysokopecního koksu je v České republice společnost INH, která jej dodává své dceřinné společnosti VPO, a to na základě běžného obchodního vztahu. Druhým největším výrobcem vysokopecního koksu v České republice jsou Třinecké železárny. Ty však s vyrobeným vysokopecním koksem neobchodují, neboť jej bezezbytku využívají pro vlastní vysokopecní výrobu. Úřad tedy množství vysokopecního koksu vyráběného Třineckými železárnami nezahrnul do výpočtu podílů dodávek na příslušném relevantním trhu, neboť zde není splněna základní podmínka pro jeho vstup na trh, a to střet nabídky s poptávkou. Vzhledem k tomu, že množství vysokopecního koksu vyráběného INH není dostačující pro celkovou výrobu surového železa vyráběného společností VPO, nakupuje INH cca … % chybějícího množství koksu od externích dodavatelů v České republice nebo v zahraničí, zejména v …... (obchodní tajemství) . Ve stejné situaci se nacházejí Třinecké železárny, kterým obdobně zajišťuje chybějící část vysokopecního koksu společnost Moravia Steel z externích zdrojů. Třetím největším výrobcem vysokopecního koksu je v České republice společnost OKD, OKK, a.s., která jej dodává prostřednictvím své mateřské společnosti OKD. Dále na trhu České republiky působí dovozci vysokopecního koksu, např. společnost METALIMEX a.s., KARBONIA, spol. s r.o., FREE COMPANY, s.r.o. EXPOL TRADE, s.r.o. Většina těchto dovozců opět dodává vysokopecní koks společnostem INH a Moravia Steel, které jej dále dodávají výrobcům surového železa, tj. společnostem VPO a Třinecké železárny. Množství dodávek externích dovozců, případně dodávek od společnosti OKD společnostem INH a Moravia Steel je již zahrnuto v dodávkách společností INH a Moravia Steel. Dle zjištění Úřadu společnost INH zaujímala na trhu dodávek vysokopecního koksu jejich konečným zpracovatelům v roce 2003 i v 1. polovině 2004 dle objemu dodávek v množstevním vyjádření podíl … % (výpočet podílů označen jako obchodní tajemství – spis list č. 563.1).

Z dikce ustanovení § 10 odst. 2 vyplývá, že i když dominantní postavení je kombinací více faktorů, těžiště hlavního indikátoru tržní síly a z ní dovozované dominance soutěžitele na trhu je velikost tržního podílu. Rozhodovací praxe Evropské komise a Evropského soudního dvora vychází z toho, že velmi vysoké tržní podíly nad 75 % lze bez dalšího pokládat za takový důkaz dominantního postavení, které již není třeba jinak dokazovat (viz např. případ 62/86 AKZO Chemie BV vs. Commission z roku 1991 nebo případ 322/81 NV Nederlandische Baden-Industrie Michelin vs. Commission ECR 3461 z roku 1983).

Úřad při posuzování tržní síly společnosti INH na věcně vymezeném trhu dodávek železných rud konečným zpracovatelů zohlednil také skutečnost, že INH je součástí koncernu Mittal Steel, který je významným nadnárodním producentem hutních výrobků a v současnosti je největším hutním výrobcem na světě. Hospodářská a finanční síla společnosti Mittal Steel umožňuje společnosti INH nakupovat železné rudy za výhodnějších podmínek než jiní výrobci srovnatelné velikosti. Tato skutečnost dále kromě tržního podílu zvyšuje tržní sílu společnosti INH na geograficky vymezeném trhu České republiky. Na základě těchto skutečností Úřad proto dospěl Úřad k závěru, že společnost INH **disponuje na trhu dodávek železných rud konečným zpracovatelům dominantním postavením** ve smyslu § 10 odst. 1 zákona.

Při posouzení dodávek vysokopecního koksu Úřad uvážil, že tržní podíl společnosti INH na trhu dodávek vysokopecního koksu jeho konečným zpracovatelům ve výši cca … % je sám o sobě natolik vysoký, že není nutno dokazovat další faktory její tržní síly na uvedeném relevantním trhu a Úřad považuje za prokázané, že společnost INH **disponuje na trhu dodávek vysokopecního koksu konečným zpracovatelům dominantním postavením** ve smyslu § 10 odst. 1 zákona.

Zjištěné skutečnosti

Pro posouzení cenového vývoje tekutého surového ocelárenského železa si Úřad vyžádal od společnosti VPO za 2. pololetí 2002 a rok 2003 průměrné čtvrtletní výrobní kalkulace dle oborového kalkulačního vzorce a za období leden – listopad/2004 průměrné měsíční kalkulace výroby tekutého surového železa s uvedením fakturovaných cen za tato období. Pro porovnání byly dále vyžádány za výše uvedená období kalkulace úplných vlastních nákladů (dále také jen „ÚVN“) na výrobu tekutého surového železa od společnosti Třinecké železárny, jako dalšího jediného nezávislého výrobce tekutého surového železa v České republice. Vzhledem k tomu, že společnost VPO zahrnuje do svých cen tekutého surového ocelárenského železa průměrný zisk ve výši cca …. %, takže výsledná cena je z … % tvořena úplnými vlastními náklady na dokončenou výrobu, je možné učinit porovnání vývoje cen tekutého surového železa VPO s ÚVN na výrobu tekutého surového železa Třineckých železáren. Úřad dále porovnal u obou výrobců tekutého surového železa vývoj nákladů na kovonosnou vsázku tekutého surového železa, vývoj nákladů na koks zahrnutých v jedné tuně tekutého surového železa a vývoj zpracovacích nákladů na výrobu jedné tuny tekutého surového železa.

Od dodavatelů vstupních surovin, společnosti INH a Moravia Steel, byly zjištěny za 2. pololetí 2002 a rok 2003 průměrné čtvrtletní nákupní a prodejní ceny železných rud a externího koksu a za období leden – listopad/2004 též průměrné ceny měsíční. U dodávek interního koksu byly zjištěny za 2. pololetí 2002 a za rok 2003 průměrné čtvrtletní náklady na výrobu vysokopecního koksu a jeho prodejní ceny. Tytéž údaje si také Úřad vyžádal v měsíčních průměrech za období leden – listopad/2004. Úřad dále zjistil vývoj prodejních cen ostatních prodejců a dovozců vysokopecního koksu.

Cena tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaného společností VPO vzrostla na přelomu roku 2002 a 2003 o cca … %, přičemž v průběhu roku 2003 zůstala víceméně na konstantní výši a oscilovala kolem průměrné hodnoty … Kč/t. Průměrná roční cena tekutého surového železa vzrostla v roce 2003 oproti ceně za 4. čtvrtletí 2002 o cca … %.

Úřad porovnal jednotlivé čtvrtletní ceny účtované VPO v roce 2003 s výší úplných průměrných čtvrtletních vlastních nákladů na výrobu tekutého surového železa dosažených v roce 2003 společností Třinecké železárny. Bylo zjištěno, že ve 2. pololetí 2002 byly ÚVN tekutého surového železa Třineckých železáren vyšší než cena tekutého surového železa fakturovaná VPO v tomtéž období. Z porovnání cen tekutého surového železa společnosti VPO za jednotlivá čtvrtletí roku 2003 a úplných vlastních výrobních nákladů tekutého surového železa společnosti Třineckých železáren vyplynulo, že cena tekutého surového železa účtovaná společností VPO byla vyšší než ÚVN na výrobu tekutého surového železa Třineckých železáren pouze v 1. čtvrtletí 2003. Ve všech ostatních čtvrtletích byla **cena fakturovaná VPO naopak nižší**, přičemž **průměrná roční cena účtovaná VPO v roce 2003 byla nižší než průměrné roční ÚVN výroby tekutého surového železa dosahované společností Třinecké železárny** (spis list č. 563.3). Úřad dále zjistil, že oba dva hutní výrobci, i když vykazují poněkud rozdílné náklady na kovonosnou vsázku a koks, dosahují při výrobě tekutého surového železa srovnatelnou výši svých zpracovacích nákladů.

K prudkému nárůstu ceny tekutého surového železa dodávaného společností VPO docházelo především v průběhu roku 2004. Cena tekutého surového železa vzrostla v roce 2004 z hodnoty … Kč v 1. čtvrtletí 2004 až na hodnotu … Kč. Jednotlivé úpravy ceny tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 probíhaly v roce 2004 následovně (spis list č. 451):

1.1.2004 – 31.3.2004	… Kč/t
1.4.2004 – 30.4.2004	… Kč/t
1.5.2004 – 31.5.2004	… Kč/t
1.6.2004 – 31.7.2004	… Kč/t
1.8.2004 – 31.10.2004	… Kč/t
1.11.2004 – 30.11.2004	… Kč/t

Z předložených hodnot je patrné, že cena tekutého surového ocelárenského železa Pig. P2 účtovaná společností VPO vzrostla v průběhu roku 2004 v porovnání s cenou na začátku roku 2004 až o … % a v porovnání s cenou ve 4. čtvrtletí 2003 až o … %.

Za období leden až květen 2004 vzrostla dle zjištění Úřadu jak cena tekutého surového železa účtovaná společností VPO, tak i ÚVN na výrobu tekutého surového železa Třineckých železáren. Z jejich porovnání vyplynulo, že ÚVN Třineckých železáren a cena tekutého surového železa fakturovaná VPO byla v období od ledna 2004 do května 2004 víceméně srovnatelná. Průměrná cena VPO byla za období leden až květen 2004 pouze o cca … % vyšší než průměrné ÚVN Třineckých železáren za toto období.

Značný rozdíl mezi cenou tekutého surového ocelárenského železa fakturovanou VPO a ÚVN na výrobu tekutého surového železa Třineckých železáren se projevil **od června 2004,** kdy cena VPO vzrostla oproti ÚVN Třineckých železáren přibližně o ….. . K dalšímu zvýšení ceny VPO oproti ÚVN Třineckých železáren došlo v srpnu, kdy se tento rozdíl dále zvýšil.

V září zůstal víceméně zachován a od října 2004 začal díky růstu ÚVN Třineckých železáren mírně klesat (spis list č. 363.3).

Analýzou vývoje cen železných rud, dodávaného koksu a zpracovacích nákladů hutních výrobců byly zjištěny následující skutečnosti:

Železné rudy

Česká republika nedisponuje nalezišti železnorudných surovin, veškeré železné rudy používané pro výrobu surového železa jsou tedy nakupovány v zahraničí. Výsledná cena pro jejich zpracovatele je tak určena úrovní nákupních cen na světových trzích a marží dodavatele. V roce 2003 zaznamenaly ceny železných rud na světových trzích mírný nárůst. Klesající hodnota USD/CZK však tento nárůst pro české zpracovatele eliminovala, a tak prodejní ceny železných rud dodávaných společnostmi INH a Moravia Steel zachovaly po celý rok 2003 stabilní úroveň. Společnost INH uplatňovala u prodejních cen železných rud v roce 2003 … (obchodní tajemství) marže než společnost Třinecké železárny, výsledná cena železných rud dodávaná INH pro VPO však byla nižší než výsledná cena železných rud dodávaných společností Moravia Steel Třineckým železárnám (spis list č.363.4).

V roce 2004 zvýšila společnost INH i společnost Moravia Steel postupně prodejní ceny železných rud o cca … %. **Zároveň došlo ke stejnému nárůstu jejich nákupních cen**. Dle zjištění Úřadu se průměrné prodejní marže dodávek železných rud pohybovaly u obou společností na obdobné přiměřené úrovni. Nárůst prodejních cen železných rud společnosti INH tak byl zapříčiněn nárůstem jejich nákupních cen (spis list č. 363.4).

Koks

V roce 2004 cenu koksu výrazně ovlivnila mezinárodní situace. V důsledku masivní poptávky po surovinách pro výrobu železa a oceli zejména ze strany asijských výrobců, došlo celosvětově u vysokopecního koksu ke značnému převisu poptávky nad nabídkou. Tuto situaci umocnilo i omezení vývozu koksu Čínou, která se na světovém obchodu s koksem podílí cca 50 %. Světové ceny koksu dosáhly v březnu úrovně 420 - 460 USD/t FOB z cenové úrovně 150 USD/t v roce 2003. Výrazný nárůst zaznamenaly i ceny vysokopecního koksu vyráběného v Polsku, které je po Číně druhým největším exportérem. Dle vyjádření České koksárenské společnosti, a.s. vzrostly ceny polského vysokopecního koksu v roce 2004 v porovnání s rokem 2003 trojnásobně.

Rovněž průměrné tuzemské prodejní ceny vysokopecního koksu zaznamenaly obdobný nárůst. Vzestup cenové hladiny je patrný již v měsíci lednu, kdy byla prodejní cena vyšší než průměrná hodnota prodejních cen v roce 2003. K postupnému navyšování tuzemských prodejních cen dále docházelo v průběhu celého 1. čtvrtletí roku 2004. Navyšování světových cen vysokopecního koksu díky zvýšené celosvětové poptávce se projevilo nejdříve u koksu odebíraného hutními společnostmi z externích zdrojů, a to již na počátku 1. čtvrtletí 2004. Rozhodující navýšení cen vysokopecního koksu pak lze pozorovat zejména v průběhu 2. čtvrtletí 2004. V kontextu výše uvedených skutečností ke skokovému zvýšení prodejních cen **na přelomu měsíců březen a duben 2004** přistoupily jako první společnosti zabývající se **obchodem s touto surovinou**, resp. jejím dovozem do České republiky, což se projevilo u té části vysokopecního koksu, kterou hutní výrobci nakupují. Po té cenový vývoj následoval domácí producent vysokopecního koksu, společnost **OKD, a.s.**, která přistoupila k markantnímu navýšení ceny na přelomu **dubna a května**, následovaná

společností **INH**, která prodejní cenu jí vyráběného koksu zvýšila skokově na přelomu **května a června**. I když u některých dodavatelů vysokopecního koksu jeho cena v průběhu 3. resp. 4. čtvrtletí částečně klesla, její výše se do konce roku 2004 ani vzdáleně nepřiblížila úrovni v 1. čtvrtletím 2004.

Externí koks INH

Společnost INH stejně jako společnost Moravia Steel určitou část koksu potřebnou pro výrobu surového železa nakupuje od externích dodavatelů. Průměrné prodejní ceny externího koksu společnosti INH se v roce 2004 pohybovaly v rozpětí … Kč/t až … Kč/t. V lednu 2004 začínaly na hodnotě … Kč/t. Měsíc únor přinesl snížení průměrné ceny o cca … % na … Kč/t. V měsíci březnu došlo k jejímu nepatrnému zvýšení na … Kč. Ke skokovému zvýšení průměrné ceny došlo v dubnu 2004 na … Kč/t, což časově odpovídá výše popsanému zvýšení prodejních cen u obchodníků s touto komoditou. Svého maxima dosáhly v květnu, kdy průměrná cena externího koksu dosáhla … Kč/t. V červnu 2004 mírně klesla na úroveň ….. Kč/t. Od července do listopadu 2004 ceny postupně klesaly až na hodnotu …. Kč/t (spis list č. 563.5). Z šetření Úřadu vyplynulo, že **nárůst prodejních cen externího koksu byl způsoben nárůstem jeho nákupních cen**, neboť průměrné marže společnosti INH se u externího koksu pohybovaly na úrovni cca … %.

Dle vyjádření účastníka řízení jsou dodávky externího koksu tvořeny z … % vysokopecním koksem a z … % jinými druhy koksu – ořechem a hráškem, což účastník řízení doložil dodacími listy a fakturami. V dodávce externího koksu jsou tak zastoupeny i méně kvalitní druhy koksu, které průměrnou cenu dodávky externího koksu snižují. Cena vysokopecního externího koksu v dodávce externího koksu v měsících květen až srpen přesahovala ….. Kč. V srpnu poklesla na … Kč/t, v září na … Kč/t a v říjnu na … . V listopadu 2004 došlo k navýšení ceny na …. Kč/t (spis list č. 602 – 613).

Pro porovnání cenové úrovně vysokopecního koksu je uvedeno cenové rozpětí, ve kterém se v období největšího cenového nárůstu roce 2004 pohybovaly ceny ostatních nezávislých dodavatelů mimo OKD (spis list č. 563.2).

Leden 2004	3 827 – 4 742
Únor 2004	3 869 – 4 785
Březen 2004	4 634 – 5 478
Duben 2004	9 817 – 10 238
Květen 2004	9 419 – 10 080
Červen2004	9 388 – 9 891
Červenec 2004	9 293 – 9 425
Srpen 2004	7 560 – 9 132

Společnost OKD, a.s. tuto cenovou úroveň následovala s …. (obchodní tajemství) zpožděním.

Interní koks INH

Prodejní cena interního koksu vyráběného INH nezaznamenala v 1. čtvrtletí 2004 významný cenový výkyv a pohybovala se kolem průměrné úrovně … Kč/t a v měsíci březnu dosáhla výše … Kč/t. V měsíci dubnu však došlo k jejímu výraznému navýšení o … % na … Kč/t. V měsíci došlo jen k nepatrnému zvýšení na … Kč/t. Nejvyšší skokové navýšení ceny

bylo zaznamenáno v červnu, a to na hodnotu … Kč. Až do listopadu 2004 měla cena interního vysokopecního koksu klesající charakter. Jedinou výjimkou je měsíc říjen, kdy došlo k mírnému meziměsíčnímu navýšení ceny o … % oproti měsíci září. Poslední zjištěna hodnota byla za měsíc listopad, kdy průměrná cena interního koksu dodávaná INH činila … Kč/t (spis list č.563.5).

V dodávce interního koksu je vysokopecní koks zastoupen cca … %. Dle Kupní smlouvy na prodej externího koksu v roce 2004 uzavřené mezi VPO a INH byla dohodnuta kupní cena vysokopecního koksu v březnu 2004 ve výši … Kč/t, v dubnu a květnu ve výši … Kč/t, v červnu až srpnu …. Kč/t a s účinností od listopadu 2004 ve výši … Kč (spis list č. 620 – 626).

Rostoucí ceny interního koksu INH nebyly způsobeny růstem nákladů, neboť skutečné vlastní náklady na jeho výrobu byly od začátku roku 2004 až do srpna 2004 na srovnatelné úrovni. Zpracovací náklady vzrostly od ledna 2004 do srpna 2004 z průměrné úrovně… Kč na… Kč. Strmější růst nákladů na výrobu vzhledem ke zvýšení ceny koksovatelného uhlí nastal od září 2004, kdy se skutečné vlastní výrobní náklady zvýšily na úroveň … Kč, což je přírůstek o … %. Tato hodnota byla překonána pouze v říjnu 2004, kdy výrobní náklady stouply na úroveň … Kč. V listopadu 2004 klesly o … % na … Kč/t (spis list č. 563.5).

Z porovnání průměrných prodejních cen interního koksu a skutečných nákladů na jeho výrobu je zřejmé, že INH dosahovala při prodeji vysokopecního koksu značně vysoký zisk. Průměrnou měsíční úroveň zisku ukazuje následující přehled (spis list č.563.5):

Leden	…. %	Červenec	…. %
Únor	…. %	Srpen	…. %
Březen	…. %	Září	…. %
Duben	…. %	Říjen	…. %
Květen	…. %	Listopad	…. %
Červen	…. %		

K dotazu Úřadu na ústním jednání dne 12.1.2004, proč byl zisk u interní koksu navýšen až na úroveň … %, účastník řízení sdělil, že společnost INH přizpůsobuje své ceny tržním cenám za účelem realizace zisku. Její tržní cena vychází především ……. (obchodní tajemství). Dále uvedl, že v měsících duben, květen, červen bylo reagováno na tržní ceny koksu opožděně a společnost INH prodávala vysokopecní koks hluboko pod tržní cenou, a tím nerealizovala možný zisk (spis list č. 535). K tomu Úřad pro zpřesnění uvádí, že v měsíci červnu společnost INH uplatnila u interního koksu … (obchodní tajemství) ceny a dosáhla na jeho prodeji průměrného zisku ve výši … %. V dubnu a květnu 2004 však dodávala vysokopecní koks společnosti VPO za ceny o cca … % nižší než ceny tržní.

Zpracovací náklady

V rámci komplexního posouzení ceny tekutého surového železa se Úřad také zabýval zpracovacími náklady na jeho výrobu. Tímto termínem jsou označeny veškeré další náklady dle kalkulačního vzorce tekutého surového železa kromě nákladů na kovonosnou vsázku (včetně oceňovacího rozdílu k aglomerátu) a nákladů na koks. Tytéž údaje si Úřad vyžádal od společnosti Třinecké železárny. Porovnáním vývoje zpracovacích nákladů za období od poloviny roku 2002 do listopadu 2004 bylo zjištěno, že u obou soutěžitelů zpracovací náklady mírně vzrostly (spis list č. 563.3). Jejich nárůst o …. Kč/t však neměl rozhodující vliv na růst

ceny tekutého surového železa VPO nebo na růst ÚVN tekutého surového železa společnosti Třinecké železárny.

K ojedinělému nárůstu zpracovacích nákladů společnosti VPO došlo pouze v listopadu 2004, kdy vzrostly téměř o … %. Tato skutečnost byla vysvětlena při svědecké výpovědi ekonomickým ředitelem společnosti VPO Ing. Petrem Konečným, který uvedl, že růst zpracovacích nákladů v listopadu 2004 byl způsoben promítnutím nákladů na opravu vysoké pece č. 4, která proběhla od poloviny října 2004 do konce roku 2004. Předpokládané náklady na opravu činily … Kč. S touto opravou byly spojeny také investiční náklady ve výši … mil. Kč. Dále uvedl, že do výrobních nákladů tekutého surového železa byly náklady na opravu promítnuty v měsíci listopadu 2004, stejně tak budou promítnuty v prosinci 2004. V roce 2005 se již v ceně tekutého surového železa neprojeví.

Kromě vlastního posouzení nechal Úřad v rámci správního řízení vypracovat odborný posudek (spis list č. 389 – 410). Účelem odborného posudku vypracovaného Doc. Ing. Vlastislavem Otáhalem, CSc technicko-ekonomickým poradcem (dále jen „zpracovatel“) a předloženého dne 26.12.2004, bylo zodpovědět následující otázky:

1) Je cena tekutého surového železa Pig P2 účtovaná společností VYSOKÉ PECE Ostrava, a.s., se sídlem Ostrava-Kunčice, Vratimovská 142, IČ 25352954 (dále jen „VPO“) v období od 1.1.2003 do současnosti přiměřená?

2) Je cena dodávaných železných rud a vysokopecního koksu účtovaná společností ISPAT NOVÁ HUŤ a.s., se sídlem Vratimovská 689, Ostrava – Kunčice, PSČ 707 02, IČ 45193258 společnosti VPO přiměřená?

3) Zhodnoťte možnou zastupitelnost vysokopecního koksu s jiným druhem koksu.

4) Závěry ad 1), ad 2) zhodnoťte v kontextu evropských cen.

Zpracovatel došel ve svém posudku k níže uvedeným závěrům. Ze znaleckého posudku Úřad cituje tyto relevantní závěry. Vynechané údaje jsou obchodním tajemstvím ostatních soutěžitelů.

ad. 1**)**
Srovnáním celkových výrobních nákladů Třince a VPO určujících výslednou cenu tekutého surového železa Pig P2 je možno konstatovat, že jsou téměř srovnatelné, až do 4. a 5. měsíce 2004. U VPO jsou náklady v 5/2004 … o ... Kč/t. Zatímco od 6/2004 do 8/2004 u Třince celkové náklady na výrobu pozvolna rostou až na ... Kč/t, pak u VPO rostou skokově až na ... Kč/t. Při tom u VPO prodejní cena sur. Fe cykluje vcelku nepravidelně kolem výrobních nákladů.
Jest zřejmé, že cena tekutého surového železa Pig P2 účtovaná společností VYSOKÉ PECE Ostrava, a.s., se sídlem Ostrava-Kunčice, Vratimovská 142, IČ 25352954 je v období od 1.1.2003 do 31.5.2004 přiměřená. V období od 1.6. 2004 do současnosti opisuje světové tržní ceny

ad. 2.)
Průměrné ceny železných rud vzrostly ve sledovaném období z ... Kč/t na ... Kč/t, tj. index ... %. Cenový podíl ve vsázce vzrostl ze ... Kč/t na ... Kč/t , to je indexem ... %. Rozdíl indexů ... % je zanedbatelný. Růst cen železných rud dodávaných do VPO je přiměřený.

Náklady na výrobu koksu MORAVIA STEEL vzrostly ve sledovaném období z ... Kč/t na ... Kč/t, index ... %. Náklady v ISPATu jsou na úrovni … Kč/t až … Kč/t, - mírný pokles, index … %. Při tom rozdíl nákladů v 8/2004 činí ... Kč/t …. ISPATU.
Prodejní cena koksu u MORAVIA STEEL vzrůstá z ... Kč/t až na ... Kč/t, index ... %. Prodejní cena koksu ISPAT pro VPO vzrostla z … Kč/t na … Kč/t, index … %. Jest patrné, že cena koksu ISPAT je z hlediska celosvětového průměru pro VPO přiměřená.

ad. 3)
Přesto, že jest pro různé způsoby použití vyráběna řada druhů koksů, není vysokopecní (metalurgický) koks v hromadné výrobě surového železa zaměnitelný. Jedinou alternativou je možnost použití „hodnotnějšího“ slévárenského koksu, což je však z hlediska cenového a relativně velmi malé dostupnosti (vyrábí se poměrně velmi malé množství) nereálné. Je proto otázka zaměnitelnosti metalurgického koksu irelevantní.

Právní a skutková hodnocení

Podle § 1 zákona je účelem tohoto zákona ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb (dále jen „zboží“) proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení, nebo, za podmínek stanovených tímto zákonem, jejímu ohrožení (dále jen „narušení“) dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo spojením soutěžitelů.

Zákon v § 11 odst. 1 stanoví, že zneužívání dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů je zakázáno. Není tedy zakázána existence dominantního postavení soutěžitele jako takového, ale až jednání naplňujícího pojmové znaky skutkové podstaty zneužití tohoto postavení.

Při posuzování jednání INH Úřad vyšel ze skutečnosti, že VPO disponuje **dominantním postavením** na obou výše definovaných relevantních trzích. Vzhledem k tomu, že vývoj cen tekutého surového železa byl v roce 2003 a 2004 značně odlišný, vyjadřuje se Úřad k jejich zvýšení v jednotlivých letech samostatně.

Rok 2003

Nárůst ceny tekutého surového železa společnosti VPO v 1. čtvrtletí 2003 oproti 4. čtvrtletí 2002 byl způsoben …. (obchodní tajemství), neboť nákupní ceny těchto komodit a skutečné vlastní náklady na výrobu interního koksu zůstaly na srovnatelné úrovni. Průměrná roční cena tekutého surového železa VPO vzrostla v roce 2003 oproti ceně za 4. čtvrtletí 2002 pouze o cca … %. Pro posouzení přiměřenosti zvýšení ceny však bylo rozhodující, že **průměrná roční cena tekutého surového železa účtovaná VPO byla v roce 2003 nižší než průměrné roční ÚVN na výrobu tekutého surového železa srovnatelného hutního výrobce Třinecké železárny**, který by mohl být hypoteticky uvažován jako další dodavatel tekutého surového železa společnosti Osinek, resp. společnosti Vítkovice Steel. Vzhledem k tomu nepovažoval Úřad její zvýšení v 1. čtvrtletí 2002 oproti 4. čtvrtletí 2002 za nepřiměřené. Úřad také zohlednil názor Ministerstva financí ČR ohledně provedené kontroly cen tekutého surového železa za rok 2003 dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“). Ministerstvo financí ve svém dopise ze dne 22.7.2004 č.j. 16/89541/2004-165 (spis list č. 310 - 311) dospělo k následujícím závěrům, cit.: *„Provedenou kontrolou oprávněnosti postupu prodávajícího ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona o cenách při sjednávání cen u dodávek tekutého*

surového železa ve společnosti VPO nebylo zjištěno porušení cenových předpisů, i když výhodnější postavení kontrolovaného subjektu na relevantním trhu bylo prokázáno.“

Rok 2004

Zatímco v roce 2003 se průměrné zvýšení ceny tekutého surového ocelárenského železa oproti 4. čtvrtletí 2002 pohybovalo na úrovni cca … %, v roce 2004 došlo k extrémnímu růstu ceny. Analýzou jednotlivých složek výrobních nákladů tekutého surového železa a cen vstupních surovin pro jeho výrobu za jednotlivé měsíce do listopadu 2004 bylo zjištěno, že zvýšení ceny tekutého surového ocelárenského železa nastalo především v důsledku růstu cen železných rud, externího a interního koksu.

Prodejní ceny železných rud a externího koksu INH jsou tvořeny jejich nákupními cenami a marží dodavatele. Průměrná marže společnosti INH u dodávek železných rud byla v roce 2004 na úrovni cca … %, u externího koksu na úrovni cca … %. Dle názoru Úřadu je tato výše marže ospravedlnitelná vzhledem k finančním nákladům a kurzovým a cenovým rizikům, které INH s nákupem železných rud a externího koksu nese. Zároveň také tato marže není vyšší než marže, kterou při dodávce železných rud a externího koksu Třineckým železárnám uplatňuje společnost Moravia Steel. Zvýšení cen železných rud a externího koksu tak nebylo způsobeno důvody na straně společnosti INH, ale zvýšením jejich nákupních cen. S tímto názorem Úřadu koresponduje i vyjádření zpracovatele odborného posudku Doc. Ing, Otáhala, Csc. který se vyjádřil, že růst cen železných rud dodávaných pro VPO je přiměřený. Úřad tedy zvýšení cen účtovaných společností INH společnosti VPO za dodávky železných rud a externího koksu v období od 1.1.2004 do 31.11.2004 považuje za ospravedlnitelné.

Zatímco nárůst prodejních cen železných rud a externího koksu nebyl zapříčiněn faktory na straně INH, růst prodejních cen interního koksu nesouvisel s růstem nákladů na jeho výrobu. Náklady na jeho výrobu vzrostly u INH v období od ledna do srpna 2004 přibližně o … %, výraznější růst nákladů na jeho výrobu, a to o … %, nastal až v září 2004, přičemž do listopadu 2004 zůstaly náklady na výrobu vysokopecního koksu na obdobné úrovni. Růst cen interního koksu INH tak byl převážně způsoben … (obchodní tajemství), který do cen interního koksu zahrnula INH a který v srpnu 2004 dosáhl výše až … %. **Náklady na interní koks tedy nejvýraznějším způsobem ovlivnil nárůst ceny tekutého surového železa VPO v období od června 2004.**

Zvýšení cen interního koksu bylo také příčinou, pro kterou od června 2004 výrazně vzrostly ceny tekutého surového železa VPO oproti ÚVN tekutého surového železa Třineckých železáren. Společnost Třinecké železárny tím, že si vysokopecní koks vyrábí ve vlastní koksovně, kalkuluje do ÚVN tekutého surového železa pouze skutečné náklady na výrobu koksu, a tím také dosahuje výrazně nižších celkových nákladů na výrobu tekutého surového železa oproti společnosti VPO. **Stěžejní pro daný případ tedy bylo posouzení, zda výše ziskové přirážky INH v prodejních cenách interního koksu je či není zneužitím dominantního postavení INH na trhu dodávek vysokopecního koksu konečným zpracovatelům.**

Při posouzení vysokých cen zboží nebo služeb je třeba vždy pečlivě vyhodnotit celkovou ekonomickou situaci na trhu zboží, kde k jejich uplatnění došlo a zohlednit ceny ostatních konkurentů a ekvivalentních ekonomických transakcí. Evropská komise shrnula svůj postoj k nepřiměřeným cenám ve XXIV. Zprávě o soutěžní politice v článku 207, v němž mimo jiné deklarovala, že ve své rozhodovací praxi **nereguluje či neodsuzuje vysoké ceny**

jako takové, ale zkoumá, zda vysoká cena není aplikována jako důsledek absence účinné soutěže na daném trhu. K určení nepřiměřené výše ceny použil Evropský soudní dvůr (viz např. případ 26/75 General Motors vs. Commission z roku 1975) test přiměřenosti ceny založený na vztahu mezi cenou a „ekonomickou hodnotou" zboží poskytovaného dominantní firmou. „Ekonomická hodnota" v tomto kontextu byla vymezena s ohledem na náklady dodávaného zboží nebo s ohledem na ceny srovnatelného zboží.

Úřad při posouzení výše prodejních cen interního vysokopecního koksu společnosti INH zohlednil výši cen této komodity na trhu, jejich vývoj z časového hlediska a také vývoj cen externího vysokopecního koksu nakupovaného INH. Vzhledem k tomu, že INH vysokopecní koks také nakupuje a soutěžní prostředí je ovlivňováno i jinými dodavateli, považoval Úřad v daném případě za vhodné posoudit ekonomickou hodnotu zboží s ohledem na úroveň cen ostatních soutěžitelů na geograficky definovaném relevantním trhu. Z údajů popsaných v části Zjištěné skutečnosti vyplývá, že **společnost INH neúčtovala** v roce 2004 za vysokopecní koks ceny **vyšší** než byly obvyklé ceny ostatních dodavatelů vysokopecního koksu. Zatímco společnost INH účtovala za interní vysokopecní koks maximální cenu ve výši … Kč/t (viz kupní smlouva na prodej interního koksu v roce 2004), **ceny vysokopecního koksu ostatních nezávislých dodavatelů dosáhly úrovně až 10 238,- Kč/t**. Společnost INH nedodávala své zboží také za ceny vyšší než nákupní ceny vysokopecního koksu, který pro VPO nakupovala z externích zdrojů. Úřad rovněž zohlednil, že **společnost INH zvýšila ceny svého interního koksu až s … zpožděním oproti cenám dováženého vysokopecního koksu a s … zpožděním oproti společnosti OKD**. Společnost **INH tedy nebyla lídrem cenového růstu** této komodity, ale přizpůsobovala se na českém trhu tržní úrovni cen až …. Pro úplnost je třeba konstatovat, že zároveň ke snížení cen INH na úroveň cen tržních došlo s … zpožděním. Zatímco v říjnu 2004 dodávala společnost INH VPO externí vysokopecní koks za cenu … Kč/t, interní vysokopecní koks dodávala za cenu … Kč/t. V listopadu 2004 už byla cena dodávek interního vysokopecního koksu snížena na … Kč/t. Vyšší náklady VPO z opožděného snížení cen interního koksu, které promítly do ceny tekutého surového ocelárenského železa, však byly několikanásobně menší než úspora VPO z opožděného růstu cen interního koksu INH v dubnu a květnu 2004.

I když zisk společnosti INH za dodávky interního koksu je značně vysoký, jí účtované ceny odpovídají tržním cenám vysokopecního koksu v daném období. Těchto zisků dosahovali i ostatní producenti vysokopecního koksu, např. společnost OKD. Nebylo by spravedlivé požadovat po společnosti INH, aby za dodávky interně vyráběného vysokopecního koksu účtovala ceny nižší, než za jaké je nucena tento výrobek na trhu sama nakupovat.

Úřad také zohlednil, že společnost INH velkou část vysokopecního koksu dodává pro výrobu tekutého surového ocelárenského železa pro vlastní potřebu. Interní koks představuje v celkových dodávkách koksu VPO cca … %, externí koks cca … %. Pro výrobu tekutého surového železa dodávaného ze strany VPO společnosti INH je třeba cca … % z celkových dodávek koksu. Tekuté surové ocelárenské železo se nevyrábí ve vysokých pecích zvlášť pro jednotlivé odběratele. Pokud by však Úřad hypoteticky připustil, že společnost INH pro výrobu jí odebíraného tekutého surového ocelárenského železa dodává pouze vlastní interní koks, dospěl by k závěru, že pro výrobu tekutého surového železa pro externí odběratele (Osinek, případně odběratele pevného surového železa) se používá z celkového objemu koksu dodávaného VPO … % interního koksu a … % externího koksu. Ceny koksu v surovém železe vyráběném pro ostatní odběratele (kromě INH) by tak v rozhodující míře ovlivnily ceny externího koksu.

V rámci posouzení Úřadu byl zohledněn také názor zpracovatele odborného posudku, který se vyjádřil, že cena koksu společnosti INH je z hlediska celosvětového průměru pro VPO přiměřená. Skutečnost, že ceny vysokopecního koksu jsou ve velké míře ovlivněny cenami tržními, dokumentuje také to, že i když od října 2004 vzrostly ceny koksovatelného uhlí, tržní ceny vysokopecního koksu poklesly. Tomu se také přizpůsobila se svými cenami společnost INH a její … (obchodní tajemství) zisková přirážka z období června až srpna byla snížena o … %.

Úřad si je vědom toho, že výše popsaná situace přináší společnosti Vítkovice Steel nevýhodné postavení oproti postavení konkurenčních hutních výrobců, společnostem INH a Třinecké železárny. Třinecké železárny jsou integrovaným hutním podnikem, který si sám vyrábí vysokopecní koks i tekuté surové železo. Náklady na kovonosnou vsázku Třineckých železáren pro výrobu oceli tak nezvyšují ziskové přirážky výrobce koksu a výrobce tekutého surového železa. V podobné pozici je i společnost INH. I když odebírá tekuté surové železo od společnosti VPO za stejnou cenu jako společnost Osinek, ziskové přirážky za dodávku surovin zahrnuté v ceně tekutého surového ocelárenského železa jsou eliminovány ziskem, který dosahuje prodejem surovin pro jeho výrobu. Vzhledem k nízké míře zisku, který do cen tekutého surového ocelárenského železa promítá VPO, je INH ve stejné pozici jako integrovaný výrobce, který má vlastní výrobu koksu a vlastní vysoké pece pro výrobu tekutého surového železa. Společnost INH navíc ještě realizuje zisk z prodeje surovin pro výrobu tekutého surového železa dodávaného společnosti Osinek a dalším odběratelům.

Zatímco společnost INH využívá výhod integrovaného výrobce, společnost Vítkovice Steel je v pozici hutního výrobce, který nakupuje tekuté surové ocelárenské železo za ceny, do něhož jsou promítnuty náklady na vstupní suroviny na úrovni světových cen. Postavení společnosti Vítkovice Steel, jako neintegrovaného výrobce je však výsledkem restrukturalizace ocelářských podniků v ostravském regionu. Úřad při svém posuzování vychází ze současného postavení subjektů na relevantním trhu a z případných právních závazků mezi těmito subjekty. V rámci privatizace společnosti INH bylo uloženo společnosti LNM uzavřít se společností Vítkovice Steel smlouvu o dodávkách tekutého surového železa. Tato smlouva však neukládá společnosti LNM (nyní Mittal Steel) dodávat společnosti Vítkovice Steel tekuté surové železo na úrovni integrovaných nákladů na jeho výrobu, ale za podmínek obvyklých v obchodním styku včetně ceny, která nesmí být nižší než globální výrobní náklady. Úřad za této situace pak může zejména posuzovat, zda jednotlivé vstupní suroviny pro výrobu tekutého surového ocelárenského železa jsou dodávány za ceny odpovídající úrovni cen na trhu a zda společnost VPO nezahrnuje do cen tekutého surového ocelárenského železa další neoprávněné náklady. Úřad při svém posuzování vzal rovněž v úvahu, že pokud by společnost Vítkovice Steel vyráběla tekuté surové železo ve vlastních vysokých pecích, byla by nucena vzhledem ke svému postavení nakupovat železné rudy i koks za obdobné tržní ceny, jako do svých nákladů na výrobu tekutého surového železa promítá společnost VPO. Skutečnost, že společnost Vítkovice Steel nese vyšší náklady na odebírané tekuté surové ocelárenské železo než integrovaní výrobci, tak není výsledkem zneužívání dominantního postavení společnosti INH.

Závěr

Úřad při svém posouzení zohlednil, že společnost INH dodávala společnosti VPO v roce 2003 železné rudy a externí koks za ceny srovnatelné či nižší než společnost Moravia Steel, která dodává vstupní suroviny pro výrobu tekutého surového ocelárenského železa Třineckým železárnám. V roce 2004 byly železné rudy a externí koks dodávány v období od 1.1.2004 do 31.11.2004 za prodejní ceny, které zahrnovaly přiměřenou marži. Zvýšení prodejních cen železných rud a externího koksu v roce 2004 nebylo způsobeno na straně společnosti INH, ale bylo zapříčiněno **zvýšením nákupních cen** těchto komodit. Odběrateli železných rud a externího koksu, společnosti VPO, a následně i odběratelům tekutého surového železa, resp. jiným soutěžitelům, tedy nemohla vzniknout jednáním společnosti INH újma ve smyslu § 11 odst. 1 zákona.

Při posouzení zvýšení cen **interního koksu** vzal Úřad v úvahu, že společnost INH přizpůsobila prodejní ceny vyráběného vysokopecního koksu prodejním cenám ostatních dodavatelů. I přesto, že společnost INH realizovala z prodeje interního koksu značný zisk, se Úřad přiklonil k názoru, že nemůže po společnosti INH spravedlivě požadovat, aby prodávala jí vyrobený vysokopecní koks za ceny nižší, než za jaké je nucena zbývající část jeho potřeby nakupovat. Bylo také zohledněno, že společnost INH nebyla lídrem jeho cenového růstu a že cenový růst následovala s … zpožděním. Jednání společnosti INH se tak nevymykalo cenovému chování ostatních soutěžitelů (společnosti OKD a dovozců s obdobnými cenami v závislosti na nákupních cenách). Proto nelze jednoznačně konstatovat, že by společnost INH způsobovala svým jednáním, z titulu svého dominantního postavení, újmu ostatním soutěžitelům ve smyslu § 11 odst. 1 zákona.

Ze všech výše uvedených důvodů Úřad dospěl k závěru, že společnost INH dodávala společnosti VPO v roce 2003 a do 31. listopadu 2004 železné rudy, interní a externí koks za ceny odpovídající úrovni obvyklých tržních cen v daném období. Cena tekutého surového ocelárenského železa Pig P2 dodávaného společností VPO tak nebyla zvýšena zneužitím dominantního postavení společnosti INH na relevantních trzích dodávek železných rud a vysokopecního koksu konečným zpracovatelům, ale v důsledku objektivních změn tržních podmínek, přičemž cenová újma ostatním soutěžitelům, působících na navazujících relevantních trzích ze strany společnosti INH nebyla v řízení spolehlivě prokázána. Úřad proto v souladu s ustanovením § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád), správní řízení zastavil.

Vyjádření účastníka řízení k podkladům pro rozhodnutí

Společnost INH ve svém vyjádření uvádí, že Úřad nedostatečně vymezil relevantní trh, a tím nepřesně posoudil postavení společnosti INH na relevantním trhu. Dle názoru účastníka řízení je vysokopecní koks zaměnitelný s koksem slévárenským, a to jak technologicky, tak v současné době i cenově. Relevantní výrobkový trh by proto měl zahrnovat oba druhy koksu.

Společnost INH dále zdůrazňuje, že trh s železnými rudami a trh s koksem jsou trhy mezinárodní, neboť železné rudy a koks jsou běžně nakupovány v zahraničí a případné náklady spojené s přechodem hranic nepředstavují překážku, kvůli které by kupující považovali takové suroviny ze zahraničí za nevhodné pro svoji výrobu, resp. za nezastupitelné se surovinami nakupovaný v tuzemsku. Proto se účastník domnívá, že geograficky není možné relevantní trh vymezit pouze na území ČR.

Účastník řízení dále uvádí, že v letech 2003 a 2004 se dle názoru účastníka řízení na relevantním trhu koksu a železnorudných surovin uplatňovaly odlišné podmínky, neboť

v roce 2004 trh železnorudných surovin a koksu procházel dramatickým vývojem a podmínky se měnily téměř každý měsíc. Relevantní trh by proto měl být z časového hlediska vymezen zvlášť pro rok 2003 a v roce 2004 je nutné zkoumat podmínky na trzích koksu a železných rud po jednotlivých měsících.

Z výše uvedených důvodů se společnost INH domnívá, že nemá na příslušných relevantních trzích dominantní postavení.

Účastník řízení dále namítá, že v oznámení o zahájení řízení byl nepřesně vymezen relevantní trh a z toho plynoucí nesprávné posouzení postavení společnosti INH na relevantním trhu a nepřesně vymezen předmět řízení, přičemž odkazuje na svá podání v této věci v průběhu řízení.

Vyjádření Úřadu

K námitce účastníka řízení, že Úřad nevymezil dostatečně relevantní trh, na kterém má mít společnost INH dominantní postavení, Úřad uvádí, že vymezení a přesné definování relevantního trhu a podílu účastníka řízení na tomto trhu je součástí dokazování v průběhu správního řízení. Úřad však společnosti INH dopisem ze dne 22.12.2004 č.j. S 148/04 – 7865/04-ORP (viz spis list č. 440 - 441) zpřesnil předmět správního řízení ve znění popsaném v úvodní části rozhodnutí a zároveň sdělil, že předmětné řízení je dle dosavadních výsledků šetření vedeno s předpokladem dominantního postavení společnosti INH na trzích dodávek železných rud a vysokopecního koksu konečným zpracovatelům těchto komodit. Relevantní trh byl tedy účastníku řízení zcela jednoznačně vymezen již v průběhu řízení.

K námitce účastníka řízení, že trh se železnými rudami a koksem jsou trhy mezinárodní, a proto není možné vymezit trh s těmito komoditami geograficky jako trh národní, Úřad odkazuje na své vyjádření v části Relevantní trh. Nad rámec tohoto vyjádření Úřad uvádí, že v rozhodnutí dostatečně přihlédl k mezinárodní situaci v obchodě se železnými rudami a vysokopecním koksem a vliv zahraničních cen u vysokopecního koksu byl v posouzení Úřadu brán dostatečně v úvahu zohledněním cen importovaného vysokopecního koksu.

Co se týká námitky účastníka řízení, že relevantní trh by měl být z časového hlediska vymezen zvlášť pro rok 2003 a v roce 2004 je nutné zkoumat podmínky na trzích koksu a železných rud po jednotlivých měsících, Úřad uvádí, že z časového hlediska se především zohledňuje časový charakter dodávek, případně jejich periodicita. Změny cenových podmínek na trhu dodávek vysokopecního koksu a jejich souvislost s výkyvy poptávky a nabídky na tomto trhu v průběhu roku 2004 vzal Úřad dostatečně v úvahu při skutkovém a právním posouzení celého případu.

K námitce účastníka řízení, že předmět správního řízení v oznámení o zahájení řízení byl nepřesně vymezen, odkazuje Úřad na výše popsané zpřesnění předmětu řízení v průběhu správního řízení. I dle názoru Vrchního soudu v Olomouci je zpřesnění předmětu řízení na základě vlastního dokazování v průběhu správního řízení možné a nepředstavuje újmu účastníka řízení (viz rozsudek Vrchního soudu v Olomouci č.j. 2A 10/2000-58 ze dne 15.5.2001 ve věci žaloby společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. proti rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 15.9.2000 č.j. R 4/2000).

S ohledem na všechny shora uvedené důvody a po zhodnocení všech zjištěných skutečností rozhodl Úřad tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, podat rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

v zastoupení
JUDr. Luděk Svoboda
pověřený zastupováním

Rozhodnutí obdrží:

advokátní kancelář Ambruz & Dark, advokáti, v.o.s.
Mgr. Ing. Ludvík Juřička, advokát
náměstí Svobody 20
602 00 Brno